

B. R. BAKKER †

Op 17 januari j.l. is op 82-jarige leeftijd te Baarn overleden de oud-collega B. R. BAKKER, van 1912 tot 1946 lector aan de Utrechtse universiteit in de theoretische protheseleer, de materia technica en de metallurgie, zoals de toenmalige onderwijsopdracht luidde.

Voor degenen die na de bevrijding de tandheelkundige studie hebben aangevangen zal de naam van de overledene niets te zeggen hebben; voor de oudere generaties – en vooral de oudste – was hij in ons land de man, die door zijn veelzijdige capaciteiten mede zijn stempel heeft gedrukt op het leven en streven van de tandheelkunde dier dagen.

Na aanvankelijk voor ingenieur te hebben gestudeerd aan de toenmalige Polytechnische School te Delft werd hij door zijn sterk politiek getinte activiteit, in sympathie met de spoorwegstaking in 1903, genoodzaakt deze studie op te geven om na enige jaren van werkzaamheid in het bedrijfsleven de tandheelkunde als doel te kiezen.

Door zijn verstandelijke en oratorische begaafdheid nam hij weldra onder zijn studiegenoten een dominante plaats in, die hij na zijn vestiging te Zutphen ook in de kring der practici zou verwerven. Want hij was niet alleen een vlot en geestig spreker maar evenzeer een voortreffelijk stilist. Dit maakte dat zijn wetenschappelijke verhandelingen niet alleen met belangstelling werden aangehoord maar evenzeer gretig gelezen. Deze waren van de aanvang af in het bijzonder gericht op het articulatievraagstuk dat door de publicaties van Gysi allerwege de tandheelkundigen gedachten in beslag nam. Door zijn wiskundige inslag was hij er op uit om het probleem met zijn speciale kennis op dit gebied te benaderen.

Bij de reorganisatie van het tandheelkundig onderwijs (na de studentenstaking) werd BAKKER in 1912 als lector aan het tandheelkundig instituut verbonden en vanaf die tijd, waarin hij door zijn organisatievermogen de hem toevertrouwde afdeling een groot wetenschappelijk aanzien wist te geven, bestreek zijn speurzin tevens de, wat wij thans noemen: materiaalkunde. De belangrijkste vertegenwoordigers van onze hulpstoffen heeft hij in de loop der jaren aan een oorspronkelijke analyse onderworpen en in de jaargangen van het Tijdschrift kan men de resultaten daarvan aantreffen.

Een speciaal facet van zijn veelzijdige talenten kwam pas tot zijn volle recht nadat hij in 1917 met de leiding van het Tijdschrift werd belast. In die hoedanigheid voorzag hij de opeenvolgende nummers van zijn sterk persoonlijk getinte beschouwingen over allerlei onderwerpen, waarbij zijn journalistieke kwaliteiten telkens weer naar voren kwamen. Hij wist niet alleen met spirit maar ook met humor o.a. zijn „kronieken” te schrijven en bij herlezing ervan zal menigeen, die zich de tandheelkunde dier dagen herinnert, een lach van herkenning niet kunnen onderdrukken. Aan zijn vaardige pen hadden de lezers van toen het geestigste te danken dat ooit in ons tijdschrift is afgedrukt.

Maar ook aan andere onderwerpen wist hij met zijn stilistisch talent een bijzonder karakter en leesbaarheid mee te geven. Zijn „Praktijk en Principes”, de „Theorie der Prothetiek”, zijn „Brieven aan mijn jongste Collega” en „Prothetische Partikeltjes” genoten volle aandacht.

Als voortreffelijk spreker waren niet alleen zijn colleges gekenmerkt door een heldere compositie en doorzichtig betoog, dit gold in gelijke mate voor zijn voordrachten in vergaderingen en zijn cursussen voor groepen collega's in den lande. Zijn bijdragen vormden een aantrekkelijkheid van menig programma. Over de prothetiek en het arti-

culatievraagstuk heeft hij ook in het buitenland door tal van voordrachten van zijn inzichten getuigd. Voor zijn verdiensten werd hem de Dr. Th. Dentz-medaille.

Zijn spreektalent, gepaard aan een geestig en slagvaardig betoog, deed hem ook in het verenigingsleven een vooraanstaande plaats innemen. Hij was mede-oprichter in 1914 van de Maatschappij en van 1926 tot 1930 voorzitter van de inmiddels sterk gegroeide beroepsorganisatie. Slechts weinigen waren oratorisch tegen hem opgewassen en zo kon hij op niet zelden minder zachtzinnige wijze de gedachtenwisseling beknotten of een hem onwelgevallige spreker in het nauw brengen.

Door zijn bekendheid buiten de kring der tandartsen werd ook elders een beroep op zijn capaciteiten gedaan. Zo was hij tijdens de eerste wereldoorlog de vertrouwensman van de organisatie die voor de controle op het gebruik van de schaarse invoer verantwoordelijk was; de ordelijke verdeling (mondjesmaat) van goud en rubber werd hem opgedragen. Van de 2e Kamercommissie-Limburg, belast met correctie van de uitvoering van het (eerste) tandheelkundigen-wetje in 1925, was hij lid en van de op grond daarvan ingestelde examencommissie voorzitter.

Zijn onverflauwde politieke ambities brachten hem in de Utrechtse gemeenteraad, waar hij al spoedig als voorzitter optrad van de S.D.A.P.-raadsfractie. Ook hier deed hij zich duchtig kennen door zijn debatersgave.

Aan zijn tandheelkundige werkzaamheid kwam een abrupt einde na de bevrijding. Een dubieuze houding tijdens de bezettingsjaren deed hem aan persoonlijk gezag en aanzien verliezen en zij bezorgde hem veel vijanden. Een desbetreffende onderzoek viel in zijn nadeel uit. Na zijn ontslag in 1946 distantieerde BAKKER zich geheel van de tandheelkunde om voor zijn capaciteiten in andere richting emplooi te vinden.

Als zijn afscheid kan de uitgave in 1948 worden beschouwd van het boek over „De Volle Prothese” waarin de praktische toepassing van zijn prothetische inzichten waren neergelegd. Door de ontwikkelingen buiten ons land, met name in de V.S., was in feite een deel van de inhoud bij de verschijning reeds verouderd.

In weerwil van de situatie waarin hij zich heeft verwickeld, is en blijft de figuur van de overledene nauw verbonden met de Nederlandse tandheelkunde en een belangrijke plaats in de historie van ons vak zal B. R. BAKKER worden voorbehouden.

P. H. BUISMAN

UNIVERSITEITSDAG TE UTRECHT OP ZATERDAG 27 MAART 1965

Op zaterdag 27 maart 1965 hoopt de Subfaculteit voor Tandheelkunde van de Faculteit der Geneeskunde te Utrecht ter gelegenheid van de Universiteitsdag voor de oud-alumni wederom een aantal lezingen en demonstraties te geven.

De lezingen en demonstraties zullen, met uitzondering van no. 1, worden gehouden in het Tandheelkundig Instituut, Jutfaseweg 7, tot 12.30 uur, waarna vanaf 13.00 uur gelegenheid zal bestaan een gemeenschappelijke koffiemaaltijd te gebruiken in het Universiteitsgebouw aan het Domplein.

In aansluiting op deze koffiemaaltijd volgt een programma, verzorgd door de studentcorporaties. Dit programma omvat cabaret, kamermuziek, toneel e.d.

Deze voorstelling die ongeveer tweemaal drie kwartier zal duren – onderbroken door een thee-pauze – vindt eveneens plaats in het Universiteitsgebouw.

Met het vaststellen van het tandheelkundige programma heeft de subfaculteit er reke-

ning mee gehouden, dat de deelnemers het tweede gedeelte van het amusementsprogramma kunnen bijwonen.

Gezien de gunstige ervaringen, zal ook dit jaar aan een scherpe indeling de hand worden gehouden. In verband hiermede wordt aan degenen, die in principe de Universiteitsdag zullen bezoeken, verzocht op ingesloten kaart te vermelden, welke lezingen en/of demonstraties zij wensen te volgen. Enkele onderwerpen zullen meermalen behandeld, respectievelijk gedemonstreerd kunnen worden, met andere is dat helaas niet mogelijk.

Aangezien het aantal toehoorders dat bij elk onderwerp kan worden toegelaten beperkt is, wordt dringend aanbevolen bijgevoegde kaart zo spoedig mogelijk ingevuld terug te zenden. De indeling wordt vastgesteld naar volgorde van ontvangst. Bericht hiervan zal tijdig aan de deelnemers worden toegezonden.

Het programma luidt als volgt:

Afdeling Algemeen

F. E. R. DE MAAR:

Tentoonstelling:

Een eeuw tandheelkundig onderwijs aan de Utrechtse Universiteit.

Documenten betreffende de eerste lector Dr. TH. DENTZ en de in 1865 opgerichte kliniek.

De tandheelkundige afdeling van het Utrechts Universiteitsmuseum zal gedurende de Universiteitsdag geopend zijn van 9.30-15.00 uur.

Afdeling Mondheelkunde

1. Prof. J. W. A. TJEBBES:

Operatie van een nader aan te kondigen geval.

Aantal deelnemers: 20

Aantal demonstraties: 2

Plaats: Kliniek voor Kaakchirurgie,
Academisch Ziekenhuis

Aanvangstijden: 10.15 en 11.45 uur

Duur: 45 minuten

2. Tj. POELSTRA en J. VAN DEN ENDE:

Demonstraties van enige patiënten en operatie-techniek.

Aantal deelnemers: 20

Aantal demonstraties: 2

Plaats: kamer B 14

Aanvangstijden: 10.15 en 11.45 uur

Duur: 45 minuten

Afdeling Conserverende Tandheelkunde

3. G. E. FLÖGEL:

Technische benadering van caries profunda.

Aantal deelnemers: 10

Aantal demonstraties: 2

Plaats: kamer 122

Aanvangstijden: 9.30 en 11.00 uur

Duur: 45 minuten

Binnenland

4. N. J. FELIX en V. H. L. JEURISSEN:

Röntgenologische controle van klasse-2 inlay's.

Aantal deelnemers: 25

Aantal demonstraties: 2

Plaats: kamer K1

Aanvangstijden: 9.30 en 11.00 uur

Duur: 45 minuten

5. M. J. W. VAN ES:

Nieuw pre-klinisch conserverend onderwijsmateriaal.

Aantal deelnemers: 10

Aantal demonstraties: 2

Plaats: kamer E1

Aanvangstijden: 9.30 en 11.00 uur

Duur: 45 minuten

6. R. VAN TEESELING:

Verkleuring van elementen door tandheelkundige medicamenten en materialen.

Aantal deelnemers: 15

Aantal demonstraties: 3

Plaats: kamer 39

Aanvangstijden: 10.15, 11.45 en

Duur: 45 minuten

14.15 uur

7. Mej. E. BLAZER:

Approximale contour van plastische restauratie-materialen.

Aantal deelnemers: 10

Aantal demonstraties: 2

Plaats: kamer 101

Aanvangstijden: 11.45 en 14.15 uur

Duur: 45 minuten

Parodontologie

8. T. PILOT:

Gingivectomie.

(na een korte uiteenzetting volgt een demonstratie).

Aantal deelnemers: 8

Aantal demonstraties: 2

Plaats: kamer D5

Aanvangstijden: 9.30 en 11.00 uur

Duur: 45 minuten

Afdeling Prothetische Tandheelkunde

9. J. F. A. LA RIVIÈRE:

Toepassingen van een spuittechniek bij het maken van afdrucken voor kroon- en brugwerk en de daarbij behorende werkzaamheden.

Aantal deelnemers: onbepikt

Aantal demonstraties: 1

Plaats: collegezaal

Aanvangstijd: 9.30 uur

Duur: 90 minuten

10. Dr. C. A. W. KORENHOF:

Staf-huls constructies volgens DOLDER in het restgebit.

Aantal deelnemers: onbepikt

Aantal demonstraties: 2

Plaats: collegezaal

Aanvangstijden: 11.45 en 14.15 uur

Duur: 45 minuten

11. J. B. BAKKER, K. J. G. VAN DER LAAN en T. F. FOO:

Het vervaardigen van obturatoren.

Aantal deelnemers: 10

Plaats: kamer 14

Duur: 45 minuten

Aantal demonstraties: 2

Aanvangstijden: 10.15 en 11.00 uur

Afdeling Dento-Maxillaire Orthopaedie

12. H. J. L. SMEETS, J. L. BEIBOER, W. R. ZETSMA en K. A. HOEKSEMA:

Demonstratie van patiënten.

Aantal deelnemers: 16

Plaats: zaal 8

Duur: 45 minuten

Aantal demonstraties: 2

Aanvangstijden: 10.15 en 11.45 uur

13. Prof. R. W. BROEKMAN:

Klinische lessen.

Aantal deelnemers: 25

Plaats: zaal 6

Duur: 45 minuten

Aantal demonstraties: 2

Aanvangstijden: 11.00 en 11.45 uur

Afdeling Tandheelkundige Röntgenologie

14. W. TH. TROUERBACH:

Intra-orale long cone opnamen met instel-apparaat.

Aantal deelnemers: 15

Plaats: kamer 120

Duur: 45 minuten

Aantal demonstraties: 2

Aanvangstijden: 10.15 en 11.45 uur

15. J. VAN AKEN en L. W. J. VAN DER LINDEN:

Demonstratie grote röntgen-apparaat.

Aantal deelnemers: 20

Plaats: kamer 150

Duur: 45 minuten

Aantal demonstraties: 2

Aanvangstijden: 11.00 en 14.15 uur

Afdeling Pathologie van de Mondholte

16. W. J. VISSER:

Veranderingen aan gebitselementen bij kinderen met primaire vitamine D-refractaire rachitis.

Aantal deelnemers: 12

Plaats: kamer 33

Duur: 45 minuten

Aantal demonstraties: 3

Aanvangstijden: 9.30, 11.00 en

14.15 uur

STICHTING J. SANDERS EZN-FONDS

De besturende commissie van de stichting J. SANDERS EZN-FONDS maakt bekend, dat op grond van art. 5 van de statuten der stichting aanvragen voor materiële steun bij de verrichting van wetenschappelijke arbeid op tandheelkundig gebied voor het jaar 1966 kunnen worden ingediend bij de secretaris.

Ingevolge de bepalingen van art. 5 dienen deze aanvragen geargumenteed te zijn

Binnenland

en aan de besturende commissie moeten eventueel door haar gewenste inlichtingen worden verschaft. Na 1 november 1965 neemt de commissie haar beslissing omtrent de te verlenen steun. Ter oriëntering moge worden vermeld dat de voor 1966 beschikbare geldmiddelen ongeveer f 1500.- bedragen.

Namens de besturende commissie
J. B. VISSER,
voorzitter en waarnemend secretaris.
Koningsstraat 15, Hilversum.

Bij Koninklijk besluit van 28 december 1964 nr. 79 is met ingang van 1 januari 1965 aan L. V. ARNOLD op zijn verzoek eervol ontslag verleend als hoogleraar aan de rijksuniversiteit te Utrecht, met dankbetuiging voor de belangrijke in deze betrekking bewezen diensten.